

RADNI ODNOSI

1. Rok za izjavljivanje zahtjeva za zaštitu prava radnika počinje od dana odbijanja primitka odluke o otkazu ugovora o radu.

Iz obrazloženja:

Naime, točno je sud prvog stupnja utvrdio da je tužitelj dana 4. listopada 2011. saznao za odluku o otkazu s obzirom na to da je i sam u svojem iskazu naveo da je tog dana odbio primitak odluke o otkazu. Zbog toga mu je od tog dana počeo teći rok za izjavljivanje zahtjeva za zaštitu prava u skladu s odredbama čl. 129. Zakona o radu.

U odnosu na žalbene navode posebno treba ukazati na to da je sam tužitelj izjavio da je odbio primitak odluke o otkazu pa je pravno neodlučna činjenica da je on kasnije zatražio liječničku pomoć.

Županijski sud u Zagrebu, GžR-1014/13-2 od 29.10.2013.

2. Pravno relevantne činjenice na kojima se temelji otkaz dužan je dokazati poslodavac.

Iz obrazloženja:

U odnosu na žalbene navode u vezi s dokazivanjem posebno valja istaknuti da je sud prvog stupnja pravilno utvrdio da je tuženik dokazao postojanje opravdanog razloga za otkaz, a da je dokazivanje prema Zakonu o radu to bila i nje-

gova dužnost, dok je sve druge pravno relevantne činjenice koje se iznose u postupku dužna dokazati stranka koja te činjenice iznosi u skladu s pravilima o teretu dokazivanja iz Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08., 96/08., 123/08., 57/11., 148/11. – pročišćen tekst, 25/13., 28/13. i 89/14.).

Dakle, nije tuženik dužan dokazati činjenice koje iznosi tužitelj, a koje se ne odnose na razlog za otkaz, već je to dužan učiniti sam tužitelj.

Slijedom navedenoga, pravilno je sud zaključio o postojanju pravno relevantnih činjenica na temelju pravila o teretu dokazivanja.

U odnosu na žalbene navode u vezi sa savjetovanjem sa sindikalnim povjerenikom valja ukazati da iz dopisa sindikalnom povjereniku i potpisa na istom, a kako to pravilno zaključuje i prvostupanjski sud, proizlazi da je postupak savjetovanja proveden, a ako tomu nije tako, onda je tužitelj bio dužan dokazati da postupak savjetovanja nije u skladu sa zakonom. Međutim, tužitelj to nije učinio.

Županijski sud u Zagrebu, Gžr-1058/13 od 1.10.2013.

3. Zbog privremenog upućivanja radnika na drugo radno mjesto poslodavac se nije dužan savjetovati s radničkim vijećem.

Iz obrazloženja:

Kazati da je i po ocjeni ovog drugostupanjskog suda privremeno upućivanje radnika na drugo mjesto rada nije važna odluka u povodu koje se tuženik bio dužan savjetovati s radničkim vijećem u smislu odredbe članka 150., stavak 3. Zakona o radu (N.N., br. 93/14. – dalje: ZR).

Međutim, odredbom članka 17. Kolektivnog ugovora (KU) tuženika na koju se tuženik poziva u osporenom rješenju, i kojeg je primijeniti u ovom slučaju, određeno je da će u slučaju ako izvanredne potrebe rada zahtijevaju, bez izmjene ugovora o radu, radnik privremeno obavljati poslove drugog radnog mjesta koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi, dotično jedan stupanj više ili niže stručne spreme, posebno u slučajevima privremenog povećanja ili smanjenja opsega posla i drugim slučajevima taksativno navedenih.

Nadalje, iz tumačenja odredbi KU-a od 1. lipnja 2015. proizlazi da je Povjerenstvu za tumačenje odredbi Kolektivnog ugovora postavljen upit primjenjuje li se institut iz članka 17. KU-a i na slučaj obavljanja poslova istog radnog mjesta, ali u drugom mjestu rada razvidno je da je zaključak Povjerenstva kako se institut privremenog obavljanja drugih poslova odnosi i na slučaj obavljanja poslova istog radnog mjesta u drugom mjestu rada.

U izloženom, osnovano žalitelj ističe da citirana odredaba KU-a po svojem sadržaju i smislu obuhvaća upućivanje radnika bilo raditi na drugom radnom mjestu, posebice što je odredbom čl. 7., st. 2. ZR-a propisano da poslodavac ima pravo pobliže odrediti mjesto i način obavljanja rada, poštujući pri tome prava i dostojanstvo radnika. Stoga činjenica što je u konkretnom slučaju tuženik privremeno odredio tužitelju koji je radio kao strojovođa I u organizacijskoj jedinici K.O., ne čini predmetno rješenje nezakonitim te se u konkretnom slučaju obavljanje poslova strojovođe I u K.O. ima smatrati drugim radnim mjestom.

Županijski sud u Splitu, Gž R-637/2016 od 29.9.2016.

4. Odštetni zahtjev radnika zbog obolijevanja uzrokovano radom s azbestom mora biti pred nadležnim tijelima valjano dokumentiran.

Iz obrazloženja:

Ustavna tužba podnesena je protiv presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Visoki upravni sud) broj: Us-9533/211-5 od 3. srpnja 2014. kojom je odbijena tužba podnositeljice protiv rješenja Povjerenstva za rješavanje odštetnih zahtjeva radnika oboljelih od profesionalne bolesti zbog izloženosti azbestu klasa: UP-I-402-08/11-01/24, ur. broj: 338-21-01-11-2 od 11. kolovoza 2011.

Tim rješenjem odbijen je zahtjev podnositeljice za priznavanje prava na novčanu naknadu radi obolijevanja zbog profesionalne bolesti uzrokovane azbestom u skladu sa Zakonom o obeštećenju radnika profesionalno izloženih azbestu (N.N., br. 79/07. i 139/10., u daljnjem tekstu: ZoORPIA).

Podnositeljica je 4. veljače 2008. podnijela Općinskom sudu u Metkoviću odštetni zahtjev za novčanu naknadu zbog obolijevanja radi profesionalne bolesti uzrokovane azbestom tijekom rada za trgovačko društvo P. d.d. u stečaju.

Presudom Općinskog suda u Metkoviću broj: P-287/96 od 28. lipnja 1999., a koja je potvrđena presudom Županijskog suda u Dubrovniku broj Gž 1189/99 od 20. srpnja 2000., podnositeljici je dosuđen novčani iznos na ime nematerijalne štete.

Upravnim aktom Povjerenstva za rješavanje odštetnih zahtjeva radnika oboljelih od profesionalne bolesti zbog izloženosti azbestu (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) klasa: UP/I-402-06/07-01/81, ur. broj: 339-01-09-6 od 19. ožujka 2009. podnositeljici nije bilo priznato pravo na novčanu naknadu.

Presudom Upravnog suda Republike Hrvatske broj: Us 5111/2009-4 od 16. prosinca 2010. usvojena je tužba podnositeljice i poništen upravni akt Povjerenstva od 19. ožujka 2009. te je Povjerenstvu naloženo dopuniti postupak tako da se utvrdi je li podnositeljica primila i koji iznos na temelju pravomoćne presude, te nakon toga riješiti o njezinom zahtjevu.

Podnositeljica je 10. svibnja 2011. pisanim putem pozvana od Povjerenstva zbog dostave dopune medicinske dokumentacije u obliku dokaza o priznavanju profesionalne bolesti, a u svrhu utvrđivanja koeficijenta bolesti u skladu sa člankom 7. ZoORPIA-a.

Prema uputi Upravnog suda podnositeljica je bila pozvana da u svrhu utvrđivanja iznosa naknade koju je naplatila na temelju pravomoćne sudske presude, dostavi izvornik zahtjeva za isplatu tražbine ili rješenja suda o isplati odnosno drugog dokaza o iznosu koji je primila.

Dopisom od 3. lipnja 2011. upućenim Povjerenstvu podnositeljica nije udovoljila traženju.

Slijedom navedenog, prvostupanjsko upravno tijelo odbilo je zahtjev podnositeljice uz sljedeće obrazloženje:

„Dana 03.06.2011. god. Povjerenstvo je zaprimilo dopis S.F. kojim nije udovoljeno traženju iz dopisa Povjerenstva od 10.05.2011. god.

Uvidom u informatički sustav Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje utvrđeno je da podnositeljica zahtjeva nema priznatu profesionalnu bolest uzrokovanu azbestom sukladno Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju (...) i Pravilniku o pravima, uvjetima i načinu ostvarivanja prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (...) što je temeljem članka 2. Zakona osnova za ostvarivanje prava na podnošenje zahtjeva.

S obzirom da u spisu S.F. pri ovom Povjerenstvu ne prileži dokaz o priznatoj profesionalnoj bolesti sukladno članku 2. Zakona, a također niti jedan medicinski nalaz, nije moguće provesti stručno–medicinsko vještačenje radi utvrđivanja koeficijenta bolesti sukladno članku 7. Zakona, pa stoga u predmetnom slučaju ne postoje pretpostavke za utvrđivanje prava i visine štete.

Nadalje, podnositeljica zahtjeva nije dostavila vjerodostojan dokaz koliki je iznos primila temeljem pravomoćne sudske presude, a podaci iz evidencije stečajnog upravitelja P. d.d. u spisu Trgovačkog suda u Splitu posl. Br. XVI ST -82/99 u kontradiktornosti su s podacima gore citiranih

presuda, pa stoga nije bilo moguće postupiti po uputi iz presude Upravnog suda Republike Hrvatske broj Us-5111/2009-4 od 16.12.2010.

S obzirom da podnositeljica nije u ostavljenom roku dostavila tražene dokaze koji su neophodni za rješavanje odštetnog zahtjeva, te bez istih nije moguće udovoljiti zahtjevu stranke, sukladno članku 47. stavak 4. Zakona o općem upravnom postupku, riješeno je kao gore u izreci.“

Odlučujući o tužbi podnositeljice protiv prvostupanjskog rješenja, Visoki upravni sud, između ostalog, ističe:

„Kako iz dopisa tužiteljice dostavljenog 3. lipnja 2011. proizlazi da tužiteljica nije dostavila traženu dokumentaciju, navodeći da tuženo tijelo nije ovlašteno voditi ponovni postupak, a u spisu predmeta osim presude Županijskog suda u Dubrovniku broj: GŽ-1199/99 od 20. srpnja 2000. i Općinskog suda u Metkoviću broj: P-287/96 od 28. lipnja 1999., ne prileži dokaz o priznatoj profesionalnoj bolesti niti sukladno članku 7. Zakona, tuženo je tijelo pravilno utvrdilo da ne postoje pretpostavke za utvrđivanje prava i visine naknade štete sukladno mjerodavnim odredbama Zakona, te se zahtjevu tužiteljice ne može udovoljiti. Naime, sukladno članku 3. zakona pravomoćna presuda daje mogućnost za podnošenje odštetnog zahtjeva iz članka 2. istog Zakona, ali nakon toga treba u postupku utvrditi jesu li ispunjene pretpostavke za priznavanje novčane naknade propisane Zakonom i utvrditi pripadajući koeficijent s obzirom na promjene u zdravstvenom stanju kao i iznos koji je tužiteljica eventualno primila temeljem pravomoćne presude.

(...)

S obzirom na navedeno, prema ocjeni Suda, prigovori tužiteljice izneseni u tužbi nisu osnovani niti od utjecaja na zakonitost osporenog rješenja u konkretnom slučaju.“

U konkretnom slučaju, Visoki upravni sud je u osporenoj presudi argumentirano obrazložio razloge zbog kojih je prihvatio rješenje upravnog tijela kojim je odbijen odštetni zahtjev podnositeljice. Prema ocjeni Ustavnog suda, Visoki

upravni sud iznio je dostatne i relevantne razloge zbog kojih je tužbu podnositeljice ocijenio neosnovanom.

U odnosu na prigovor o povredi prava na „Jednakost oružja“ (fair balance), jer podnositeljici navodno nije omogućeno da iznese dokaze kojima bi potkrijepila svoje navode, valja istaknuti da u konkretnom slučaju dokazni postupak pred prvostupanjskim upravnim tijelom nije bilo moguće provesti upravo stoga jer podnositeljica

u zadanom roku nije dostavila zatraženu dokumentaciju, a zbog čega njezinom zahtjevu nije bilo moguće udovoljiti.

Stoga Ustavni sud, sagledavajući postupak koji je prethodio ustavnosudskom postupku u cjelini, smatra da osporenim aktima podnositeljici nije povrijeđeno pravo na pravično suđenje zajamčeno člankom 29., stavkom 1. Ustava.

Ustavni sud RH, broj: U-III-6898/2014 od 19.10.2016.

*mr. sc. Rihard Gliha, dipl. iur.
Fakultet strojarstva i brodogradnje, Zagreb*